

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः
हरिः ॐ

7.5 सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - सत्रविशेषः

Contents

7.5 सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - सत्रविशेषाभिधानं

1

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ॐ

7.5 सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - सत्रविशेषाभिधानं

7.5 सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - सत्रविशेषाभिधानं

TS 7.5.1.1

गावः । वै । एतत् । सत्रम् । आसत् । अशृङ्गाः । सतीः । शृङ्गाणि । नः । जायन्ते ।
इति । कामेन । तासाम् । दश । मासाः । निषण्णा इति नि - सन्नाः । आसन् । अथ ।
शृङ्गाणि । अजायन्त । ताः । उदिति । अतिष्ठन् । अरिश्म । इति । अथ । यासाम् । न
। अजायन्त । ताः । सँवथ्सुरमिति सं - वथ्सुरम् । आप्त्वा । उदिति । अतिष्ठन् । अरिश्म
। इति । यासाम् । च । अजायन्त । यासाम् । च । न । ताः । उभयीः । उदिति ।
अतिष्ठन् । अरिश्म । इति । गोसुत्रमिति गो - सुत्रम् । वै । 1

TS 7.5.1.2

सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । ये । एवम् । विद्वांसः । सँवथ्सुरमिति सं - वथ्सुरम् ।
उपयन्तीत्युप - यन्ति । ऋद्धवन्ति । एव । तस्मात् । तूपरा । वार्षिकौ । मासौ । पत्वा
। चरति । सुत्राभिजितमिति सुत्र - अभिजितम् । हि । अस्यै । तस्मात् । सँवथ्सुरसद इति
सँवथ्सुर - सदः । यत् । किम् । च । गृहे । क्रियते । तत् । आप्तम् । अवरुद्धमित्यव-
रुद्धम् । अभिजितमित्यभि - जितम् । क्रियते । समुद्रम् । वै । एते । प्रेति । प्लवन्ते
। ये । सँवथ्सुरमिति सं - वथ्सुरम् । उपयन्तीत्युप-यन्ति । यः । वै । समुद्रस्य । पा-

रम् । न । पश्यति । न । वै । सः । ततः । उदिति । एति । सँवत्सर इति सं - वत्सरः । 2

TS 7.5.1.3

वै । समुद्रः । तस्य । एतत् । पारम् । यत् । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । ये । एवम् । विद्वांसः । सँवत्सरमिति सं - वत्सरम् । उपयन्तीत्युप - यन्ति । अनार्ताः । एव । उदचमित्युत् - ऋचम् । गच्छन्ति । इयम् । वै । पूर्वः । अतिरात्र इत्यति - रात्रः । असौ । उत्तर इत्युत् - त्रः । मनः । पूर्वः । वाक् । उत्तर इत्युत् - त्रः । प्राण इति प्र - अनः । पूर्वः । अपान इत्यप - अनः । उत्तर इत्युत् - त्रः । प्ररोधनमिति प्र - रोधनम् । पूर्वः । उदयनमित्युत् - अयनम् । उत्तर इत्युत् - त्रः । ज्योतिष्ठोम् इति ज्योतिः-स्तोमः । वैश्वानरः । अतिरात्र इत्यति - रात्रः । भवति । ज्योतिः । एव । पुरस्तात् । दुधते । सुवर्गस्येति सुवः - गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्या इत्यनु - ख्यात्यै । चतुर्विंश इति चतुः - विंशः । प्रायणीय इति प्र - अयनीयः । भवति । चतुर्विंशतिरिति चतुः - विंशतिः । अर्द्धमासा इत्यर्द्ध - मासाः । 3

TS 7.5.1.4

सँवत्सर इति सं - वत्सरः । प्रयन्त इति प्र - यन्तः । एव । सँवत्सर इति सं - वत्सरे । प्रतीति । तिष्ठन्ति । तस्य । त्रीणि । च । शतानि । षष्टिः । च । स्तोत्रीयाः । तावतीः । सँवत्सरस्येति सं - वत्सरस्य । रात्रयः । उभे इति । एव । सँवत्सरस्येति सं - वत्सरस्य । रूपे इति । आप्नुवन्ति । ते । सस्थित्या इति सं-स्थित्यै । अरिष्ट्यै । उत्तरैरित्युत् - त्रैः । अहोभिरित्यहः-भिः । चरन्ति । षडहा इति षट् - अहाः । भवन्ति । षट् । वै । ऋतवः । सँवत्सर इति सं - वत्सरः । ऋतुषु । एव । सँवत्सर इति सं-वत्सरे । प्रतीति । तिष्ठन्ति । गौः । च । आयुः । च । मद्ध्यतः । स्तोमौ । भवतः । सँवत्सरस्येति सं - वत्सरस्य । एव । तत् । मिथुनम् । मद्ध्यतः । 4

TS 7.5.1.5

दुध॑ति । प्र॒जन॑ना॒येति॑ प्र - जन॑नाय । ज्योतिः॑ । अ॒भितः॑ । भ॒वति॑ । वि॒मोच॑न॒मिति॑ वि - मोच॑नम् । ए॒व । तत् । छ॒न्दा॑श्सि । ए॒व । तत् । वि॒मो॒क॒मिति॑ वि - मो॒क॒म् । य॒न्ति॑ । अथो॒ इति॑ । उ॒भय॑तो॒ज्योति॑षेत्यु॒भयतः॑-ज्योति॑षा । ए॒व । ष॒ड॒हेने॑ति॑ षट्-अ॒हेन॑ । सु॒व॒र्ग॒मिति॑ सु॒वः - ग॒म् । लो॒क॒म् । य॒न्ति॑ । ब्र॒ह्म॒वा॒दिन॑ इति॑ ब्रह्म - वा॒दिनः॑ । व॒द॒न्ति॑ । आ॒स॒न्ते । के॒न॑ । य॒न्ति॑ । इति॑ । दे॒व॒या॒नेने॑ति॑ दे॒व - या॒नेन॑ । प॒था । इति॑ । ब्रू॒यात् । छ॒न्दा॑श्सि । वै । दे॒व॒या॒न॒ इति॑ दे॒व - या॒नः॑ । प॒न्थाः॑ । गा॒य॒त्री । त्रि॒ष्टुप् । जग॑ती । ज्योतिः॑ । वै । गा॒य॒त्री । गौः । त्रि॒ष्टुक् । आ॒युः । जग॑ती । यत् । ए॒ते । स्तो॒माः॑ । भ॒व॒न्ति॑ । दे॒व॒या॒नेने॑ति॑ दे॒व-या॒नेन॑ । ए॒व । 5

TS 7.5.1.6

तत् । प॒था । य॒न्ति॑ । स॒मा॒न॒म् । सा॒म॑ । भ॒वति॑ । दे॒व॒लो॒क॒ इति॑ दे॒व - लो॒कः॑ । वै । सा॒म॑ । दे॒व॒लो॒का॒दि॒ति॑ दे॒व - लो॒कात् । ए॒व । न । य॒न्ति॑ । अ॒न्याअ॒न्या॒ इत्य॒न्याः॑ - अ॒न्याः॑ । ऋ॒चः॑ । भ॒व॒न्ति॑ । म॒नु॒ष्य॒लो॒क॒ इति॑ म॒नु॒ष्य - लो॒कः॑ । वै । ऋ॒चः॑ । म॒नु॒ष्य॒लो॒का॒दि॒ति॑ म॒नु॒ष्य - लो॒कात् । ए॒व । अ॒न्यम॑न्य॒मित्य॒न्यम् - अ॒न्यम् । दे॒व॒लो॒क॒मिति॑ दे॒व - लो॒क॒म् । अ॒भ्या॒रोह॑न्त॒ इत्य॑भि-आ॒रोह॑न्तः । य॒न्ति॑ । अ॒भि॒व॒र्त॒ इत्य॑भि - व॒र्तः॑ । ब्र॒ह्म॒सा॒म॒मिति॑ ब्रह्म - सा॒म॒म् । भ॒वति॑ । सु॒व॒र्ग॒स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒क॒स्य॑ । अ॒भि॒वृ॒त्या॒ इत्य॑भि - वृ॒त्यै॑ । अ॒भि॒जि॒दि॒त्य॑भि - जि॒त् । भ॒वति॑ । सु॒व॒र्ग॒स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒क॒स्य॑ । अ॒भि॒जि॒त्या॒ इत्य॑भि - जि॒त्यै॑ । वि॒श्व॒जि॒दि॒ति॑ वि॒श्व - जि॒त् । भ॒वति॑ । वि॒श्व॒स्य॑ । जि॒त्यै॑ । मा॒सि॒मा॒सी॒ति॑ मा॒सि - मा॒सि॑ । पृ॒ष्ठानि॑ । उ॒पेति॑ । य॒न्ति॑ । मा॒सि॒मा॒सी॒ति॑ मा॒सि - मा॒सि॑ । अ॒ति॒ग्रा॒ह्या॒ इत्य॑ति - ग्रा॒ह्याः॑ । गृ॒ह्य॒न्ते । मा॒सि॒मा॒सी॒ति॑ मा॒सि - मा॒सि॑ । ए॒व । वी॒र्य॑म् ( ) । दु॒ध॑ति । मा॒साम् । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॒ इति॑ प्र॒ति - स्थि॒त्यै॑ । उ॒परि॑ष्ठात् । मा॒साम् । पृ॒ष्ठानि॑ । उ॒पेति॑ । य॒न्ति॑ । तस्मा॑त् । उ॒परि॑ष्ठात् । ओष॑धयः । फ॒ल॑म् । गृ॒ह्य॒न्ति॑ ॥ 6

(गो॒स॒त्रं वा - ए॒ति सँव॑त्स॒रो - ऽर्द्ध॑मा॒सा - मि॑थु॒नं म॑द्भ्य॒तो - दे॒व॒या॒नेनै॒व - वी॒र्य॑ - त्रयो॑दश च) (A1)

TS 7.5.2.1

गावः । वै । एतत् । सत्रम् । आसत् । अशृङ्गाः । सुतीः । शृङ्गाणि । सिषांसन्तीः । तासाम् । दश । मासाः । निषण्णा इति नि - सन्नाः । आसन् । अथ । शृङ्गाणि । अजायन्त । ताः । अब्रुवन् । अरौथ्स्म । उदिति । तिष्ठाम् । अवेति । तम् । कामम् । अरुथ्स्महि । येन । कामेन । न्यषदामेति नि - असदाम । इति । तासाम् । उ । तु । वै । अब्रुवन् । अर्धाः । वा । यावतीः । वा । आसामहै । एव । इमौ । द्वादशौ । मासौ । सँवथ्सुरमिति सं - वथ्सुरम् । सपांघेति सं - पाघं । उदिति । तिष्ठाम् । इति । तासाम् । 7

TS 7.5.2.2

द्वादशे । मासि । शृङ्गाणि । प्रेति । अवर्तन्त । श्रद्धयेति श्रत-धया । वा । अश्रद्धयेत्यश्रत-धया । वा । ताः । इमाः । याः । तूपराः । उभय्यः । वाव । ताः । आर्द्धवन् । याः । च । शृङ्गाणि । असन्वन् । याः । च । ऊर्जम् । अवारुन्धतेत्येव - अरुन्धत । ऋद्धोति । दशस्विति दश - सु । मासु । उत्तिष्ठन्नित्युत्-तिष्ठन् । ऋद्धोति । द्वादशस्विति द्वादश - सु । यः । एवम् । वेदं । पदेनं । खलुं । वै । एते । यन्ति । विन्दति । खलुं । वै । पदेनं । यन् । तत् । वै । एतत् । ऋद्धम् । अयनम् । तस्मात् ( ) । एतत् । गोसनीति गो - सनि ॥ 8

(तिष्ठामेति तासां - तस्माद् - द्वे च) (A2)

TS 7.5.3.1

प्रथमे । मासि । पृष्ठानि । उपेति । यन्ति । मृद्धयमे । उपेति । यन्ति । उत्तम इत्युत् - तुमे । उपेति । यन्ति । तत् । आहुः । याम् । वै । त्रिः । एकस्य । अहः । उपसीदन्तीत्युप - सीदन्ति । दुहम् । वै । सा । अपराभ्याम् । दोहाभ्याम् । दुहे । अथ । कुतः । सा । धोक्ष्यते । याम् । द्वादश । कृत्वः । उपसीदन्तीत्युप - सीदन्ति । इति । सँवथ्सुरमि-

तिं सं - व॒थ्स॒रम् । सु॒पां॒घेति॑ सं - पा॒घं । उ॒त्त॒म इत्यु॑त् - त॒मे । म॒सि । स॒कृत् । पृ॒ष्ठानि॑
। उ॒पेति॑ । इ॒युः । तत् । य॒ज॑मा॒नाः । य॒ज्ञम् । प॒शून् । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते । स॒मु॒द्रम् । वै । 9

TS 7.5.3.2

ए॒ते । अ॒न॒वा॒रम् । अ॒पा॒रम् । प्रेति॑ । प्ल॒व॒न्ते । ये । सँव॒थ्स॒रमि॑तिं सं - व॒थ्स॒रम् । उ॒प॒य॒न्तीत्यु॑प
- य॒न्ति॑ । यत् । बृ॒ह॒द्र॒थ॒न्त॒रे इति॑ बृ॒हत् - र॒थ॒न्त॒रे । अ॒न्व॒र्जे॒युरि॑त्य॒नु - अ॒र्जे॒युः । यथा॑ । म॒द्व्ये
। स॒मु॒द्रस्य॑ । प्ल॒वम् । अ॒न्व॒र्जे॒युरि॑त्य॒नु - अ॒र्जे॒युः । ता॒दृक् । तत् । अ॒नु॒थ्स॒र्गमि॑त्य॒नुत् - स॒र्गम्
। बृ॒ह॒द्र॒थ॒न्त॒राभ्या॑मि॒ति बृ॒हत् - र॒थ॒न्त॒राभ्या॑म् । इ॒त्वा । प्र॒ति॒ष्ठा॒मि॒ति॑ प्र॒ति - स्था॑म् । गु॒च्छ॒न्ति॑
। स॒र्वेभ्यः॑ । वै । का॒मे॒भ्यः । सु॒न्धि॒रि॒ति॑ सं - धिः । दु॒हे । तत् । य॒ज॑मा॒नाः । स॒र्वान् ।
का॒मान् । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते ॥ 10

(स॒मु॒द्रं वै - चतु॑स्त्रिंशच्च) (A3)

TS 7.5.4.1

स॒मा॒न्यः । ऋ॒चः । भ॒व॒न्ति॑ । म॒नु॒ष्य॒लो॒क इति॑ म॒नु॒ष्य - लो॒कः । वै । ऋ॒चः । म॒नु॒ष्य॒-
लो॒कादि॑ति म॒नु॒ष्य - लो॒कात् । ए॒व । न । य॒न्ति॑ । अ॒न्य॒द॒न्यदि॑त्य॒न्यत् - अ॒न्य॒त् । सा॒मं ।
भ॒व॒ति॑ । दे॒व॒लो॒क इति॑ दे॒व - लो॒कः । वै । सा॒मं । दे॒व॒लो॒कादि॑ति दे॒व - लो॒कात् । ए॒व ।
अ॒न्य॒म॒न्यमि॑त्य॒न्यं - अ॒न्य॒म् । म॒नु॒ष्य॒लो॒कमि॑ति म॒नु॒ष्य - लो॒कम् । प्र॒त्य॒व॒रोह॑न्त॒ इति॑ प्र॒ति -
अ॒व॒रोह॑न्तः । य॒न्ति॑ । ज॒ग॑तीम् । अ॒ग्रे । उ॒पेति॑ । य॒न्ति॑ । ज॒ग॑तीम् । वै । छ॒न्दा॑ंसि ।
प्र॒त्य॒व॒रोह॑न्तीति॑ प्र॒ति - अ॒व॒रोह॑न्ति । आ॒ग्र॒य॒णम् । ग्र॒हाः । बृ॒हत् । पृ॒ष्ठानि॑ । त्र॒य॒स्त्रिं॑शमि॒ति
त्र॒यः - त्रिं॑शम् । स्तो॒माः । तस्मा॑त् । ज्या॒या॑ंसम् । क॒नी॒यान् । प्र॒त्य॒व॒रोह॑तीति॑ प्र॒ति -
अ॒व॒रोह॑ति । वै॒श्व॒क॒र्म॒ण इति॑ वै॒श्व - क॒र्म॒णः । गृ॒ह्य॒ते । वि॒श्वानि॑ । ए॒व । तेन॑ । क॒र्मा॑णि ।
य॒ज॑मा॒नाः । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते । आ॒दि॒त्यः । 11

TS 7.5.4.2

गृह्यते । इयम् । वै । अदितिः । अस्याम् । एव । प्रतीतिं । तिष्ठन्ति । अन्योन्य इत्य-
 न्यः - अन्यः । गृह्यते इति । मिथुनत्वायेति मिथुन - त्वायं । प्रजात्या इति प्र - जात्यै ।
 अवान्तरमित्येव - अन्तरम् । वै । दशरात्रेणेति दश - रात्रेण । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः ।
 प्रजा इति प्र - जाः । असृजत् । यत् । दशरात्र इति दश - रात्रः । भवति । प्रजा इति प्र
 - जाः । एव । तत् । यजमानाः । सृजन्ते । एताम् । ह । वै । उदङ्कः । शौल्बायनः
 । सत्रस्य । ऋद्धिम् । उवाच । यत् । दशरात्र इति दश - रात्रः । यत् । दशरात्र इति
 दश - रात्रः । भवति । सत्रस्य । ऋद्ध्यै । अथो इति । यत् । एव । पूर्वेषु । अह-
 स्स्वित्यहः - सु । विलोमेति वि - लोम् । क्रियते । तस्य । एव ( ) । एषा । शान्तिः ॥ 12

(आदित्य - स्तस्यैव - द्वे च) (A4)

TS 7.5.5.1

यदि । सोमौ । सः सुताविति सं - सुतौ । स्याताम् । महति । रात्रियै । प्रातरनुवाकमिति
 प्रातः - अनुवाकम् । उपाकुर्यादित्युप - आकुर्यात् । पूर्वः । वाचम् । पूर्वः । देवताः । पूर्वः
 । छन्दांसि । वृद्धे । वृषण्वतीमिति वृषण् - वतीम् । प्रतिपदमिति प्रति - पदम् । कुर्यात् ।
 प्रातस्सवनादिति प्रातः - सवनात् । एव । एषाम् । इन्द्रम् । वृद्धे । अथो इति । खलु । आहुः
 । सवनमुखेसवनमुख इति सवनमुखे - सवनमुखे । कार्या । इति । सवनमुखात्सवनमुखादिति
 सवनमुखात् - सवनमुखात् । एव । एषाम् । इन्द्रम् । वृद्धे । संवेशायेति सं - वेशायं ।
 उपवेशायेत्युप - वेशायं । गायत्रियाः । त्रिष्टुभः । जगत्याः । अनुष्टुभ इत्यनु - स्तुभः ।
 पङ्क्त्याः । अभिभूत्या इत्यभि - भूत्यै । स्वाहा । छन्दांसि । वै । संवेश इति सं - वेशः ।
 उपवेश इत्युप - वेशः । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । एव । एषाम् । 13

TS 7.5.5.2

छन्दांसि । वृद्धे । सृजनीयमिति स - जनीयम् । शस्यम् । विहव्यमिति वि - हव्यम् । शस्यम् । अगस्त्यस्य । कयाशुभीयमिति कया-शुभीयम् । शस्यम् । एतावत् । वै । अस्ति । यावत् । एतत् । यावत् । एव । अस्ति । तत् । एषाम् । वृद्धे । यदि । प्रातस्सवन इति प्रातः - सवने । कलशः । दीर्यत । वैष्णवीषु । शिपिविष्टवतीष्विति शिपिविष्ट - वतीषु । स्तुवीरन् । यत् । वै । यज्ञस्य । अतिरिच्यत इत्यति - रिच्यते । विष्णुम् । तत् । शिपिविष्टमिति शिपि - विष्टम् । अभि । अतीति । रिच्यते । तत् । विष्णुः । शिपिविष्ट इति शिपि - विष्टः । अतिरिक्त इत्यति- रिक्ते । एव । अतिरिक्तमित्यति - रिक्तम् । दुधाति । अथो इति । अतिरिक्तेनेत्यति - रिक्तेन । एव । अतिरिक्तमित्यति - रिक्तम् । आप्त्वा । अवेति ( ) । रुन्धते । यदि । मृद्व्यन्दिने । दीर्यत । वषट्कारनिधनमिति वषट्कार - निधनम् । सामं । कुर्युः । वषट्कार इति वषट् - कारः । वै । यज्ञस्य । प्रतिष्ठेति प्रति - स्था । प्रतिष्ठामिति प्रति - स्थाम् । एव । एतत् । गमयन्ति । यदि । तृतीयसवन इति तृतीय - सवने । एतत् । एव ॥ 14

(छन्दोभिरेवैषा - मवै - कान्नविश्रुतिश्च) (A5)

TS 7.5.6.1

षडहैरिति षट् - अहैः । मासान् । संपाद्येति सं - पाद्यं । अहः । उदिति । सृजन्ति । षडहैरिति षट् - अहैः । हि । मासान् । संपश्यन्तीति सं - पश्यन्ति । अर्द्धमासैरित्यर्द्ध - मासैः । मासान् । संपाद्येति सं - पाद्यं । अहः । उदिति । सृजन्ति । अर्द्धमासैरित्यर्द्ध - मासैः । हि । मासान् । संपश्यन्तीति सं - पश्यन्ति । अमावास्ययेत्यमा - वास्यया । मासान् । संपाद्येति सं - पाद्यं । अहः । उदिति । सृजन्ति । अमावास्ययेत्यमा - वास्यया । हि । मासान् । संपश्यन्तीति सं-पश्यन्ति । पौर्णमास्येति पौर्ण-मास्या । मासान् । संपाद्येति सं - पाद्यं । अहः । उदिति । सृजन्ति । पौर्णमास्येति पौर्ण - मास्या । हि । मासान् । संपश्यन्तीति सं - पश्यन्ति । यः । वै । पूर्णं । आसिञ्चतीत्यां - सिञ्चति । परेति । सः । सिञ्चति । यः

। पूर्णात् । उदचतीत्युत् - अचति । 15

TS 7.5.6.2

प्राणमिति प्र - अनम् । अस्मिन् । सः । दुधाति । यत् । पौर्णमास्येति पौर्ण - मास्या
। मासान् । सपांघेति सं - पाद्यं । अहः । उथ्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । सँवथ्सुरायेति सं-
वथ्सुरायं । एव । तत् । प्राणमिति प्र - अनम् । दुधाति । तत् । अन्विति । सत्रिणः ।
प्रेति । अनन्ति । यत् । अहः । न । उथ्सृजेयुरित्युत्-सृजेयुः । यथा । द्यतिः । उपनद्ध
इत्युपं - नद्धः । विपततीति वि - पतति । एवम् । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । वीति
। पतेत् । आर्तिम् । एति । ऋच्छेयुः । यत् । पौर्णमास्येति पौर्ण - मास्या । मासान्
। सपांघेति सं - पाद्यं । अहः । उथ्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । सँवथ्सुरायेति सं - वथ्सुरायं
। एव । तत् । उदानमित्युत् - अनम् । दुधाति । तत् । अन्विति । सत्रिणः । उदिति । 16

TS 7.5.6.3

अनन्ति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छन्ति । पूर्णमास इति पूर्ण - मासे । वै । देवानाम्
। सुतः । यत् । पौर्णमास्येति पौर्ण - मास्या । मासान् । सपांघेति सं - पाद्यं । अहः
। उथ्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । देवानाम् । एव । तत् । यज्ञेन । यज्ञम् । प्रत्यवरोहन्तीति
प्रति - अवरोहन्ति । वीति । वै । एतत् । यज्ञम् । छिन्दन्ति । यत् । षडहसन्ततमिति
षडह - सन्ततम् । सन्तम् । अथ । अहः । उथ्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । प्राजापत्यमिति
प्राजा-पत्यम् । पशुम् । एति । लभन्ते । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । सर्वाः । देवताः । देवता-
भिः । एव । यज्ञम् । समिति । तन्वन्ति । यन्ति । वै । एते । सर्वनात् । ये । अहः । 17

TS 7.5.6.4

उथ्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । तुरीयम् । खलु । वै । एतत् । सर्वनम् । यत् । सान्नाय्यमिति
सां-नाय्यम् । यत् । सान्नाय्यमिति सां-नाय्यम् । भवति । तेन । एव । सर्वनात् । न ।
यन्ति । समुपहूयेति सं - उपहूयं । भक्षयन्ति । एतथ्सोमपीथा इत्येतत् - सोमपीथाः । हि

। ए॒तर॒हिं । य॒था॒य॒त॒नमि॒तिं यथा - अ॒य॒त॒नम् । वै । ए॒तेषा॑म् । स॒व॒न॒भाज॑ इति॑ स॒व॒न - भाजः॑ । दे॒वताः॑ । ग॒च्छ॒न्ति । ये । अ॒हः । उ॒थ्सृ॒ज॒न्तीत्यु॑त् - सृ॒ज॒न्ति । अ॒नु॒स॒व॒नमि॒त्यनु॑ - स॒व॒नम् । पु॒रो॒डा॒शान् । नि॒रि॒तिं । व॒प॒न्ति । य॒था॒य॒त॒नादि॒तिं यथा - आ॒य॒त॒नात् । ए॒व । स॒व॒न॒भाज॑ इति॑ स॒व॒न - भाजः॑ । दे॒वताः॑ । अ॒वे॒तिं । रु॒न्ध॒ते । अ॒ष्टा॒क॒पा॒लानि॒त्यष्टा॑ - क॒पा॒लान् । प्रा॒त॒स्स॒व॒न इति॑ प्रा॒तः - स॒व॒ने । ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒लानि॒त्येका॑द॒श - क॒पा॒लान् । मा॒द्व्य॒न्दि॒ने । स॒व॒ने । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लानि॒ति द्वा॑द॒श - क॒पा॒लान् । तृ॒ती॒य॒स॒व॒न इति॑ तृ॒तीय॑ - स॒व॒ने । छ॒न्दा॑श्सि । ए॒व । आ॒स्वा ( ) । अ॒वे॒तिं । रु॒न्ध॒ते । वै॒श्व॒दे॒वमि॒तिं वै॒श्व॒दे॒वम् । च॒रुम् । तृ॒ती॒य॒स॒व॒न इति॑ तृ॒तीय॑-स॒व॒ने । नि॒रि॒तिं । व॒प॒न्ति । वै॒श्व॒दे॒वमि॒तिं वै॒श्व॒दे॒वम् । वै । तृ॒ती॒य॒स॒व॒नमि॒तिं तृ॒तीय॑ - स॒व॒नम् । तेन॑ । ए॒व । तृ॒ती॒य॒स॒व॒नादि॒तिं तृ॒तीय॑ - स॒व॒नात् । न । य॒न्ति ॥ 18

(उ॒द॒च - त्यु - द्येऽहं - रा॒स्वा - पञ्च॑द॒श च) (A6)

TS 7.5.7.1

उ॒थ्सृ॒ज्या(३)मि॒त्यु॑त् - सृ॒ज्या(३)म् । न । उ॒थ्सृ॒ज्या(३)मि॒त्यु॑त् - सृ॒ज्या(३)म् । इति॑ । मी॒मा॒ऽस॒न्ते । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न इति॑ ब्र॒ह्म - वा॒दि॒नः । तत् । उ॒ । आ॒हुः । उ॒थ्सृ॒ज्यामि॒त्यु॑त् - सृ॒ज्याम् । ए॒व । इति॑ । अ॒मा॒वा॒स्या॒यामि॒त्यमा॑ - वा॒स्या॒याम् । च॒ । पौ॒र्ण॒मा॒स्यामि॒तिं पौ॒र्ण॒मा॒स्याम् । च॒ । उ॒थ्सृ॒ज्यामि॒त्यु॑त् - सृ॒ज्याम् । इति॑ । आ॒हुः । ए॒ते इति॑ । हि । य॒ज्ञम् । व॒ह॒तः । इति॑ । ते इति॑ । तु । वा॒व । न । उ॒थ्सृ॒ज्ये इत्यु॑त् - सृ॒ज्ये । इति॑ । आ॒हुः । ये इति॑ । अ॒वा॒न्त॒रमि॒त्यव॑ - अ॒न्त॒रम् । य॒ज्ञम् । भे॒जा॒ते इति॑ । इति॑ । या । प्र॒थ॒मा । व्य॑ष्ट॒केति॑ वि - अ॒ष्ट॒का । तस्या॑म् । उ॒थ्सृ॒ज्यामि॒त्यु॑त् - सृ॒ज्याम् । इति॑ । आ॒हुः । ए॒षः । वै । मा॒सः । वि॒श॒र इति॑ वि - श॒रः । इति॑ । न । आ॒दि॒ष्टमि॒त्या - दि॒ष्टम् । 19

TS 7.5.7.2

उ॒दि॒तिं । सृ॒जे॒युः । यत् । आ॒दि॒ष्टमि॒त्या - दि॒ष्टम् । उ॒थ्सृ॒जे॒युरि॒त्यु॑त् - सृ॒जे॒युः । या॒दृशे॑ । पु॒नः

। पर्या॒प्ला॒व इति॑ परि - आ॒प्ला॒वे । म॒द्भ्यै । ष॒डह॑स्येति॑ षट् - अ॒हस्य॑ । स॒प॒द्येतेति॑ सं - प॒द्येत॑ । ष॒डहैरिति॑ षट् - अ॒हैः । मा॒सान् । स॒पा॒द्येति॑ सं - पा॒द्य । यत् । स॒प्त॒मम् । अ॒हः । तस्मि॑न् । उ॒दिति॑ । सृ॒जेयुः । तत् । अ॒ग्न्यै । वसु॑मत॒ इति॑ वसु॑ - म॒ते । पु॒रो॒डाश॑म् । अ॒ष्टाक॑पाल॒मित्य॑ष्टा - क॒पाल॒म् । नि॒रितिः॑ । व॒पेयुः । ऐ॒न्द्रम् । दधि॑ । इन्द्रा॑य । म॒रु॒त्व॒न्ते । पु॒रो॒डाश॑म् । एका॑दशकपाल॒मित्येका॑दश - क॒पाल॒म् । वै॒श्व॒दे॒वमिति॑ वै॒श्व॒दे॒वम् । द्वा॒द॒शक॑पाल॒मिति॑ द्वा॒द॒श - क॒पाल॒म् । अ॒ग्नेः । वै । वसु॑मत॒ इति॑ वसु॑ - म॒तः । प्रा॒त॒स्स॒व॒नमिति॑ प्रा॒तः - स॒व॒नम् । यत् । अ॒ग्न्यै । वसु॑मत॒ इति॑ वसु॑ - म॒ते । पु॒रो॒डाश॑म् । अ॒ष्टाक॑पाल॒मित्य॑ष्टा - क॒पाल॒म् । नि॒र्व॒प॒न्तीति॑ निः - व॒प॒न्ति । दे॒वता॑म् । ए॒व । तत् । भा॒गिनी॑म् । कु॒र्वन्ति॑ । 20

TS 7.5.7.3

स॒व॒नम् । अ॒ष्टा॒भिः । उ॒पेति॑ । य॒न्ति । यत् । ऐ॒न्द्रम् । दधि॑ । भ॒व॒न्ति । इन्द्र॑म् । ए॒व । तत् । भा॒ग॒धेया॒दिति॑ भा॒ग॒धेया॑त् । न । च्या॒व॒य॒न्ति । इन्द्र॑स्य । वै । म॒रु॒त्व॒न्तः । मा॒द्भ्य॑न्दि॒नम् । स॒व॒नम् । यत् । इन्द्रा॑य । म॒रु॒त्व॒न्ते । पु॒रो॒डाश॑म् । एका॑दशकपाल॒मित्येका॑दश - क॒पाल॒म् । नि॒र्व॒प॒न्तीति॑ निः-व॒प॒न्ति । दे॒वता॑म् । ए॒व । तत् । भा॒गिनी॑म् । कु॒र्वन्ति॑ । स॒व॒नम् । एका॑दशभि॒रित्येका॑दश - भिः । उ॒पेति॑ । य॒न्ति । वि॒श्वे॑षाम् । वै । दे॒वता॑म् । ऋ॒भु॒मता॑मित्य॒भु - मता॑म् । तृ॒ती॒य॒स॒व॒नमिति॑ तृ॒ती॒य॒स॒व॒नम् । यत् । वै॒श्व॒दे॒वमिति॑ वै॒श्व॒दे॒वम् । द्वा॒द॒शक॑पाल॒मिति॑ द्वा॒द॒श - क॒पाल॒म् । नि॒र्व॒प॒न्तीति॑ निः - व॒प॒न्ति । दे॒वताः॑ । ए॒व । तत् । भा॒गिनीः॑ । कु॒र्वन्ति॑ । स॒व॒नम् । द्वा॒द॒शभि॒रिति॑ द्वा॒द॒श - भिः । 21

TS 7.5.7.4

उ॒पेति॑ । य॒न्ति । प्रा॒जा॒प॒त्यमिति॑ प्रा॒जा - प॒त्यम् । प॒शुम् । ए॒ति । ल॒भ॒न्ते । य॒ज्ञः । वै । प्रा॒जाप॑ति॒रिति॑ प्रा॒जा - प॒तिः । य॒ज्ञस्य॑ । अ॒न॒नु॒स॒र्गा॒येत्य॑न॒नु - स॒र्गा॒य । अ॒भि॒व॒र्त इत्य॑भि - व॒र्तः । इ॒तः । षट् । मा॒सः । ब्र॒ह्म॒साम॑मिति॑ ब्र॒ह्म - साम॑म् । भ॒व॒ति । ब्र॒ह्म । वै । अ॒भि॒व॒र्त इत्य॑भि - व॒र्तः । ब्र॒ह्म॒णा । ए॒व । तत् । सु॒व॒र्गमिति॑ सु॒वः - गम् । लो॒कम् । अ॒भि॒व॒र्तय॑न्त

इत्य॑भि - वर्त॑यन्तः । य॒न्ति । प्र॒ति॒कूल॑मिति॑ प्रति - कूल॑म् । इ॒व । हि । इ॒तः । सु॒व॒र्ग
इति॑ सु॒वः - गः । लो॒कः । इन्द्र॑ । ऋ॒तु॑म् । नः । ए॒ति । भ॒र । पि॒ता । पु॒त्रेभ्यः॑ ।
यथा॑ ॥ शि॒क्ष॑ । नः । अ॒स्मिन् । पु॒रु॒हू॒तेति॑ पु॒रु - हू॒त । या॒म॑नि । जी॒वाः । ज्यो॒तिः ।
अ॒शी॒म॒हि । इति॑ ( ) । अ॒मु॒तः । आ॒य॒ता॒मि॒त्या॑ - य॒ताम् । षट् । मा॒सः । ब्र॒ह्म॒सा॒म॒मि॒ति॑
ब्र॒ह्म॒सा॒मम् । भ॒व॒ति । अ॒यम् । वै । लो॒कः । ज्यो॒तिः । प्र॒जेति॑ प्र॒जा । ज्यो॒तिः । इ॒-
मम् । ए॒व । तत् । लो॒कम् । प॒श्य॑न्तः । अ॒भि॒व॒द॑न्त॒इत्य॑भि - व॒द॑न्तः । ए॒ति । य॒न्ति ॥ 22

(नाऽऽदिष्टं - कुर्वन्ति - द्वादशभि - रिति- विश्रुतिश्च) (A7)

TS 7.5.8.1

दे॒वाना॑म् । वै । अ॒न्त॑म् । ज॒ग्मु॑षा॑म् । इन्द्रि॑यम् । वी॒र्य॑म् । अ॒पेति॑ । अ॒क्राम॑त् । तत् ।
क्रो॒शेन॑ । अ॒वेति॑ । अ॒रु॒न्ध॒त॑ । तत् । क्रो॒श॒स्य॑ । क्रो॒श॒त्व॒मि॒ति॑ क्रो॒श - त्व॑म् । यत् ।
क्रो॒शेन॑ । चा॒त्वा॒ल॒स्य॑ । अ॒न्ते । स्तु॒व॒न्ति । यु॒ज्ञ॒स्य॑ । ए॒व । अ॒न्त॑म् । ग॒त्वा । इन्द्रि॑यम्
। वी॒र्य॑म् । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते । स॒त्र॒स्य॒द॒ध्या॑ । आ॒ह॒व॒नी॒य॒स्ये॒त्या॑ - ह॒व॒नी॒य॒स्य॑ । अ॒न्ते ।
स्तु॒व॒न्ति । अ॒ग्नि॑म् । ए॒व । उ॒प॒द्र॒ष्टा॒र॒मि॒त्यूप॑ - द्र॒ष्टा॒र॑म् । कृ॒त्वा । ऋ॒द्धि॑म् । उ॒पेति॑ । य॒न्ति
। प॒जाप॑त॒र॒ह॒द॑येन । ह॒वि॒दर्धा॑न् इति॑ ह॒विः - धा॑ने । अ॒न्तः । स्तु॒व॒न्ति । प्रे॒माण॑म् । ए॒व ।
अ॒स्य॑ । ग॒च्छ॑न्ति । श्लो॒केन॑ । पु॒रस्ता॑त् । स॒द॑सः । 23

TS 7.5.8.2

स्तु॒व॒न्ति । अनु॑श्लो॒के॒नेत्य॑नु॑ - श्लो॒के॒न॑ । प॒श्चात् । यु॒ज्ञ॒स्य॑ । ए॒व । अ॒न्त॑म् । ग॒त्वा । श्लो॒क॒भाज॑
इति॑ श्लो॒क - भाजः॑ । भ॒व॒न्ति । न॒व॒भि॒रिति॑ न॒व - भिः॑ । अ॒द्भ्युः । उ॒दि॒ति॑ । गा॒य॒ति॑ । न॒व ।
वै । पु॒रु॒षे । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । प्रा॒णानि॑ति॑ प्र - अ॒नान् । ए॒व । य॒ज॑मानेषु । दु॒धा॒ति॑ ।
स॒र्वाः । ऐन्द्रि॑यः । भ॒व॒न्ति । प्रा॒णेष्वि॑ति॑ प्र - अ॒नेषु॑ । ए॒व । इन्द्रि॑यम् । दु॒धा॒ति॑ । अ॒प्रति॑हृता॒-
भि॒रित्य॑प्रति॑ - हृ॒ता॒भिः॑ । उ॒दि॒ति॑ । गा॒य॒ति॑ । तस्मा॑त् । पु॒रु॒षः । स॒र्वाणि॑ । अ॒न्यानि॑ । शी॒र्ष्णः॑

। अङ्गानि । प्रतीतिं । अच॒ति । शिरः॑ । ए॒व । न । प॒ञ्चद॒शमि॑तिं पञ्च - द॒शम् । र॒थन्त॑रमि॒तिं रथं-त॑रम् । भ॒वति॑ । इन्द्रि॒यम् । ए॒व । अवे॑तिं । रु॒न्ध॒ते । स॒प्तद॒शमि॑तिं सप्त - द॒शम् । 24

TS 7.5.8.3

बृ॒हत् । अ॒न्नाद्य॑स्येत्य॒न्न - अद्य॑स्य । अ॒व॒रु॒द्ध्या॑ इत्य॒व - रु॒द्ध्यै॑ । अथो॑ इति । प्रेतिं । ए॒व । तेन॑ । जा॒यन्ते॑ । ए॒क॒वि॒ंश॑मित्य॒क - वि॒ंशम् । भ॒द्रम् । द्वि॒पदा॑स्वितिं द्वि - पदा॑सु । प्र॒ति॒ष्ठित्या॑ इति प्र॒ति - स्थि॑त्यै । प॒त्न॒यः । उपे॑तिं । गा॒यन्ति॑ । मि॒थुन॑त्वायेति॒ मिथु॑न - त्वायं । प्र॒जा॒त्या॑ इति प्र - जा॒त्यै । प्र॒जाप॑तिरिति॒ प्र॒जा - प॑तिः । प्र॒जा इति॑ प्र-जाः । अ॒सृ॒ज॒त । सः । अ॒का॒म॒य॒त् । आ॒साम् । अ॒हम् । रा॒ज्यम् । परी॑तिं । इ॒याम् । इति॑ । ता॒साम् । रा॒ज॒नेन॑ । ए॒व । रा॒ज्यम् । परी॑तिं । ऐ॒त् । तत् । रा॒ज॒नस्य॑ । रा॒ज॒न॒त्वमि॑तिं राज॒न - त्वम् । यत् । रा॒ज॒नम् । भव॑ति । प्र॒जाना॑मिति॒ प्र - जाना॑म् । ए॒व । तत् । यज॑मानाः । रा॒ज्यम् । परी॑तिं । य॒न्ति । प॒ञ्चवि॒ंशमि॑तिं पञ्च - वि॒ंशम् । भ॒वति॑ । प्र॒जाप॑तेरिति॒ प्र॒जा - प॑तेः । 25

TS 7.5.8.4

आ॒स्यै॑ । प॒ञ्चभि॑रिति॒ प॒ञ्च - भिः॑ । तिष्ठ॑न्तः । स्तु॒व॒न्ति । दे॒व॒लो॒कमि॑तिं दे॒व - लो॒कम् । ए॒व । अ॒भी॒तिं । ज॒य॒न्ति । प॒ञ्चभि॑रिति॒ प॒ञ्च - भिः॑ । आ॒सी॒नाः । म॒नु॒ष्य॒लो॒कमि॑तिं मनु॒ष्य - लो॒कम् । ए॒व । अ॒भी॒तिं । ज॒य॒न्ति । द॒श॑ । स॒मि॒तिं । प॒द्य॒न्ते । द॒शाक्ष॑रेति॒ द॒श - अ॒क्ष॒रा । वि॒राडि॑तिं वि - राट् । अ॒न्नम् । वि॒राडि॑तिं वि - राट् । वि॒राजे॑तिं वि - राजा॑ । ए॒व । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न - अद्य॑म् । अवे॑तिं । रु॒न्ध॒ते । प॒ञ्च॒धेति॑ पञ्च - धा । वि॒नि॒षद्ये॑तिं वि - नि॒षद्य॑म् । स्तु॒व॒न्ति । प॒ञ्च॑ । दि॒शः । दि॒क्षु । ए॒व । प्रती॑तिं । तिष्ठ॑न्ति । ए॒कै॒क॒येत्ये॑क॒या - ए॒क॒या । अस्तु॑तया । सु॒मा॒य॒न्तीति॑ सं - आ॒य॒न्ति । दि॒ग्भ्य॑ इति॒ दिक् - भ्यः॑ । ए॒व । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न - अद्य॑म् । स॒मि॒तिं । भ॒र॒न्ति । ताभिः॑ । उ॒द्गा॒तेत्यु॑त् - गा॒ता । उ॒दि॒तिं । गा॒य॒ति । दि॒ग्भ्य॑ इति॒ दिक् - भ्यः॑ । ए॒व । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न - अद्य॑म् । 26

TS 7.5.8.5

स॒भृत्येति॑ सं - भृत्यं । तेजः । आ॒त्मन् । द॒धते॑ । तस्मा॑त् । एकः । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः ।
 सर्वा॑णि । अ॒ङ्गानि॑ । अ॒वति॑ । अथो॑ इति॑ । यथा॑ । सु॒पूर्ण इति॑ सु - पूर्णः । उ॒त्प॒ति॒ष्यन्ति॑त्यु॒त्
 - प॒ति॒ष्यन् । शिरः॑ । उ॒त्त॒ममि॑त्यु॒त् - त॒मम् । कुरु॑ते । ए॒वम् । ए॒व । तत् । यज॑मानाः ।
 प्र॒जाना॑मिति॑ प्र - जाना॑म् । उ॒त्त॒मा इत्यु॑त् - त॒माः । भ॒वन्ति॑ । आ॒स॒न्दीमि॑त्या॑ - स॒न्दीम् ।
 उ॒द्गा॒तेत्यु॑त् - गा॒ता । एति॑ । रो॒ह॒ति । साम्रा॑ज्यमि॒ति सां - रा॒ज्यम् । ए॒व । ग॒च्छन्ति॑ । प्ले॒ङ्गम्
 । होता॑ । नाक॑स्य । ए॒व । पृ॒ष्ठम् । रो॒ह॒न्ति । कू॒चौ । अ॒द्ध्युः । ब्र॒ह्मस्य॑ । ए॒व । वि॒ष्टप॑म् ।
 ग॒च्छन्ति॑ । ए॒ताव॑न्तः । वै । दे॒वलो॑का इति॑ दे॒व - लो॒काः । तेषु॑ । ए॒व । य॒थापू॑र्वमि॒ति यथा -
 पू॒र्वम् । प्रती॑तिं ( ) । ति॒ष्ठन्ति॑ । अथो॑ इति॑ । आ॒क्रम॑णमि॒त्या॑ - क्र॒म॑णम् । ए॒व । तत् । से॒तु-
 "म् । यज॑मानाः । कु॒र्वते॑ । सु॒वर्ग॑स्येति॑ सु॒वः-ग॑स्य । लो॒कस्य॑ । स॒म॒ष्ट्या इति॑ सं - अ॒ष्ट्यै ॥ 27

(सदसः-सप्तदश-प्रजापते-र्गायति दिग्भ्य एवान्नाद्यं-प्रत्ये-कादश च) (A8)

TS 7.5.9.1

अ॒क्ये॑ण । वै । स॒हस्र॑श इति॑ स॒हस्र - शः । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः
 । अ॒सृज॑त् । ता॒भ्यः । इ॒लान्दे॑न । इ॒रा॑म् । लू॒ता॑म् । अ॒वेति॑ । अ॒रु॒न्ध । यत् । अ॒क्ये॑म्
 । भ॒वति॑ । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । ए॒व । तत् । यज॑मानाः । सृ॒जन्ते॑ । इ॒लान्द॑म् । भ॒वति॑
 । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र - जा॒भ्यः । ए॒व । सृ॒ष्टाभ्यः॑ । इ॒रा॑म् । लू॒ता॑म् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धते॑ ।
 तस्मा॑त् । या॒म् । स॒मा॑म् । स॒त्रम् । स॒मृद्ध॑मि॒ति सं - ऋ॒द्धम् । क्षो॒धुकाः॑ । ता॒म् । स॒मा॑म्
 । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । इ॒ष॑म् । हि । आ॒सा॒म् । ऊ॒र्ज॑म् । आ॒द॒द॒त इत्या॑ - द॒द॒ते । या॒म्
 । स॒मा॑म् । व्यृ॒द्धमि॑ति॒ वि - ऋ॒द्धम् । अ॒क्षो॒धुकाः॑ । ता॒म् । स॒मा॑म् । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । 28

TS 7.5.9.2

न । हि । आ॒सा॒म् । इ॒ष॑म् । ऊ॒र्ज॑म् । आ॒द॒द॒त इत्या॑ - द॒द॒ते । उ॒त्क्रो॑दमि॒त्यु॒त् - क्रो॑दम् ।

कुर्वते । यथा॑ । बन्धात् । मुमुचानाः । उत्क्रोदमित्यु॑त् - क्रोदम् । कुर्वते॑ । एवम् । एव । तत् । यजमानाः । देवबन्धादिति॑ देव-बन्धात् । मुमुचानाः । उत्क्रोदमित्यु॑त् - क्रोदम् । कुर्वते॑ । इष॑म् । ऊर्ज॑म् । आत्मन् । दधानाः । वाणः । शततन्तुरिति॑ शत - तन्तुः । भवति॑ । शतायुरिति॑ शत - आयुः । पुरुषः । शतेन्द्रिय॑ इति॑ शत - इन्द्रियः । आयुषि॑ । एव । इन्द्रिये॑ । प्रतीति॑ । तिष्ठन्ति॑ । आजिम् । धावन्ति॑ । अनभिजितस्येत्यन॑भि - जितस्य॑ । अभिजित्या॑ इत्यभि - जित्यै॑ । दुन्दुभीन् । समाघ्नन्तीति॑ सं - आघ्नन्ति॑ । परमा॑ । वै । एषा॑ । वाक् । या । दुन्दुभौ॑ । परमाम् । एव । 29

TS 7.5.9.3

वाच॑म् । अवेति॑ । रुन्धते॑ । भूमिदुन्दुभिमिति॑ भूमि - दुन्दुभिम् । एति॑ । घ्नन्ति॑ । या । एव । इमाम् । वाक् । प्रविष्टेति॑ प्र - विष्टा॑ । ताम् । एव । अवेति॑ । रुन्धते॑ । अथो॑ इति॑ । इमाम् । एव । जयन्ति॑ । सर्वाः॑ । वाचः॑ । वदन्ति॑ । सर्वासाम् । वाचाम् । अवरुद्ध्या॑ इत्यव॑ - रुद्ध्यै॑ । अर्द्धे॑ । चर्मन् । व्यायच्छेते॑ इति॑ वि-आयच्छेते॑ । इन्द्रियस्य॑ । अवरुद्ध्या॑ इत्यव॑ - रुद्ध्यै॑ । एति॑ । अन्यः । क्रोश॑ति । प्रेति॑ । अन्यः । शस्ति॑ । यः । आक्रोश॑तीत्या॑-क्रोश॑ति । पुनाति॑ । एव । एनान् । सः । यः । प्रशस्ति॑तीति॑ प्र - शस्ति॑ । पूतेषु॑ । एव । अन्नाद्यमित्यन्न॑ - अद्यम् । दधाति॑ । ऋषिकृतमित्यृषि॑-कृतम् । च । 30

TS 7.5.9.4

वै । एते॑ । देवकृतमिति॑ देव-कृतम् । च । पूर्वेः॑ । मासैः॑ । अवेति॑ । रुन्धते॑ । यत् । भूतेच्छदामिति॑ भूते - छदाम् । सामानि॑ । भवन्ति॑ । उभयस्य॑ । अवरुद्ध्या॑ इत्यव॑ - रुद्ध्यै॑ । यन्ति॑ । वै । एते॑ । मिथुनात् । ये । संवत्सरमिति॑ सं-वत्सरम् । उपयन्तीत्युप-यन्ति॑ । अन्तर्वे॑-दीत्यन्तः - वेदि॑ । मिथुनौ । समिति॑ । भवतुः॑ । तेन॑ । एव । मिथुनात् । न । यन्ति॑ ॥ 31

(व्यृद्धमक्षोधुकास्ताः॑ समा॑ प्रजाः - परमामेव॑ - च॑ - त्रि॑शच्च) (A9)

TS 7.5.10.1

चर्म । अवेति । भिन्दन्ति । पाप्मानम् । एव । एषाम् । अवेति । भिन्दन्ति । मा । अपेति ।
 । राथ्सीः । मा । अतीति । व्याथ्सीः । इति । आह । सप्रंतीति सं - प्रति । एव । एषाम् ।
 । पाप्मानम् । अवेति । भिन्दन्ति । उदकुम्भानित्युद-कुम्भान् । अधिनिधायेत्यधि - निधाय ।
 दास्यः । मार्जालीयम् । परीति । नृत्यन्ति । पदः । निघृतीरिति नि - घृतीः । इदमधुमितीदं
 - मधुम् । गायन्त्यः । मधु । वै । देवानाम् । परमम् । अन्नाद्यमित्यन्न - अद्यम् । परमम्
 । एव । अन्नाद्यमित्यन्न - अद्यम् । अवेति । रुन्धते । पदः । नीति । घन्ति । महीयाम् ।
 एव । एषु । दुधति ॥ 32

(चर्म - कान्नपञ्चाशत्) (A10)

TS 7.5.11.1

पृथिव्यै । स्वाहा । अन्तरिक्षाय । स्वाहा । दिवे । स्वाहा । सप्तॐष्यत इति सं - प्लोष्यते
 । स्वाहा । सप्तवमानायेति सं - प्लवमानाय । स्वाहा । संप्लुतायेति सं-प्लुताय । स्वाहा ।
 मेघायिष्यते । स्वाहा । मेघायत इति मेघ - यते । स्वाहा । मेघिताय । स्वाहा । मेघाय
 । स्वाहा । नीहाराय । स्वाहा । निहाकाया इति नि-हाकायै । स्वाहा । प्रासृचाय । स्वाहा
 । प्रचलाकाया इति प्र - चलाकायै । स्वाहा । विद्योतिष्यत इति वि - द्योतिष्यते । स्वाहा ।
 विद्योतमानायेति वि - द्योतमानाय । स्वाहा । सविद्योतमानायेति सं-विद्योतमानाय । स्वाहा ।
 स्तनयिष्यते । स्वाहा । स्तनयते । स्वाहा । उग्रम् । स्तनयते । स्वाहा । वरूषिष्यते ।
 स्वाहा । वरूषते । स्वाहा । अभिवरूषत इत्यभि - वरूषते । स्वाहा । परिवरूषत इति परि -
 वरूषते । स्वाहा । सवरूषत इति सं - वरूषते । 33

TS 7.5.11.2

स्वाहा । अनुवरूषत इत्यनु - वरूषते । स्वाहा । शीकायिष्यते । स्वाहा । शीकायत इति शीक

- यु॒ते । स्वाहा॑ । शी॒कि॒ताय॑ । स्वाहा॑ । प्रो॒षि॒ष्य॒ते । स्वाहा॑ । पु॒ष्ण॒ते । स्वाहा॑ । परि॒पु॒ष्ण॒त
इति॑ परि - पु॒ष्ण॒ते । स्वाहा॑ । उ॒द्धृ॒ही॒ष्य॒त इत्यु॑त् - ग्र॒ही॒ष्य॒ते । स्वाहा॑ । उ॒द्धृ॒ह॒त इत्यु॑त् - गृ॒ह्य॒ते
। स्वाहा॑ । उ॒द्धृ॒ही॒तायेत्यु॑त् - गृ॒ही॒ताय॑ । स्वाहा॑ । वि॒प्लो॒ष्य॒त इति॑ वि - प्लो॒ष्य॒ते । स्वाहा॑ ।
वि॒प्लव॑मानायेति॑ वि - प्लव॑मानाय । स्वाहा॑ । वि॒प्लु॒तायेति॑ वि - प्लु॒ताय॑ । स्वाहा॑ । आ॒त॒प॒स्य॒त
इत्या॑ - त॒प॒स्य॒ते । स्वाहा॑ । आ॒त॒प॑त॒ इत्या॑ - त॒प॑ते । स्वाहा॑ । उ॒ग्रम् । आ॒त॒प॑त॒ इत्या॑ - त॒प॑ते
। स्वाहा॑ । ऋ॒ग्भ्य॑ इत्यृक् - भ्यः । स्वाहा॑ । य॒जु॒र्भ्य॑ इति॑ य॒जुः - भ्यः । स्वाहा॑ । सा॒म॒भ्य॑
इति॑ सा॒म - भ्यः । स्वाहा॑ । अ॒ङ्गि॒रो॒भ्य॑ इत्यङ्गि॒रः - भ्यः । स्वाहा॑ । वे॒दे॒भ्यः । स्वाहा॑ । गा॒
था॒भ्यः । स्वाहा॑ । ना॒रा॒श॒सी॒भ्यः । स्वाहा॑ । रै॒भी॒भ्यः । स्वाहा॑ ( ) । सर्व॑स्मै । स्वाहा॑ ॥ 34

(सँवर॑ ष॒ते - रै॒भी॒भ्यः॑ स्वाहा॑ - द्वे च॑) (A11)

TS 7.5.12.1

दु॒त्व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒दु॒न्त॒काय॑ । स्वाहा॑ । प्रा॒णि॒नै । स्वाहा॑ । अ॒प्रा॒णाय॑ । स्वाहा॑ । मुख॑व॒त्
इति॑ मुख॑व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒मु॒खाय॑ । स्वाहा॑ । ना॒सि॒क॒व॒त् इति॑ ना॒सि॒क - व॒ते । स्वाहा॑ ।
अ॒ना॒सि॒काय॑ । स्वाहा॑ । अ॒क्ष॒ण॒व॒त् इत्यक्ष॑ण॒व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒नु॒क्षि॒काय॑ । स्वाहा॑ । क॒र्णि॒नै ।
स्वाहा॑ । अ॒क॒र्ण॒काय॑ । स्वाहा॑ । शी॒रू॒ष॒ण॒व॒त् इति॑ शी॒रू॒ष॒ण - व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒शी॒रू॒ष॒काय॑ ।
स्वाहा॑ । प॒द्व॒त् इति॑ प॒त् - व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒पा॒द॒काय॑ । स्वाहा॑ । प्रा॒ण॒त इति॑ प्र॒अ॒न॒ते । स्वाहा॑
। अ॒प्रा॒ण॒त इत्यप्र॑ - अ॒न॒ते । स्वाहा॑ । व॒द॒ते । स्वाहा॑ । अ॒व॒द॒ते । स्वाहा॑ । प॒श्य॒ते । स्वा॒
हा॑ । अ॒प॒श्य॒ते । स्वाहा॑ । शृ॒ण॒व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒शृ॒ण॒व॒ते । स्वाहा॑ । म॒नु॒स्वि॒नै । स्वाहा॑ । 35

TS 7.5.12.2

अ॒मु॒न॒सै । स्वाहा॑ । रे॒त॒स्वि॒नै । स्वाहा॑ । अ॒रे॒त॒स्का॒येत्य॑रे॒तः - का॒य॒ । स्वाहा॑ । प्र॒जा॒भ्य॑ इति॑ प्र
- जा॒भ्यः । स्वाहा॑ । प्र॒ज॒न॒ना॒येति॑ प्र - ज॒न॒नाय॑ । स्वाहा॑ । लो॒म॒व॒त् इति॑ लो॒म - व॒ते । स्वाहा॑
। अ॒लो॒म॒काय॑ । स्वाहा॑ । त्व॒चे । स्वाहा॑ । अ॒त्व॒क्का॒य॒ । स्वाहा॑ । च॒र्म॒ण॒व॒त् इति॑ च॒र्म॒ण - व॒ते

। स्वाहा॑ । अ॒च॒र्मका॑य । स्वाहा॑ । लो॒हि॒तव॑त् इति॑ लो॒हि॒त - व॑त्ते । स्वाहा॑ । अ॒लो॒हि॒ताय॑ । स्वाहा॑ । मा॒ऽस॒न्वत् इति॑ मा॒ऽस॒न्-व॑त्ते । स्वाहा॑ । अ॒मा॒ऽस॒काय॑ । स्वाहा॑ । स्ना॒व॒भ्य॑ इति॑ स्ना॒व॒ - भ्यः॑ । स्वाहा॑ । अ॒स्ना॒व॒काय॑ । स्वाहा॑ । अ॒स्थ॒न्वत् इत्य॑स्थ॒न्-व॑त्ते । स्वाहा॑ । अ॒न॒स्थि॑काय । स्वाहा॑ । म॒ज्ज॒न्वत् इति॑ म॒ज्ज॒न्-व॑त्ते । स्वाहा॑ । अ॒म॒ज्ज॒काय॑ । स्वाहा॑ । अ॒ङ्गि॑ने । स्वाहा॑ । अ॒न॒ङ्गाय॑ । स्वाहा॑ । आ॒त्म॑ने । स्वाहा॑ । अ॒ना॑त्मने । स्वाहा॑ ( ) । सर्व॑स्मै । स्वाहा॑ ॥ 36

(म॒न॒स्वि॒ने स्वाहा॑ - ऽना॑त्मने स्वाहा॑ - द्वे च॑) (A12)

TS 7.5.13.1

कः । त्वा॑ । यु॒न॒क्ति॑ । सः । त्वा॑ । यु॒न॒क्तु॑ । वि॒ष्णुः॑ । त्वा॑ । यु॒न॒क्तु॑ । अ॒स्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ । ऋ॒द्ध्यै॑ । म॒ह्यै॑म् । स॒न्न॑त्या इति॑ सं - न॒त्यै॑ । अ॒मुष्मै॑ । का॒माय॑ । आ॒यु॑षे । त्वा॑ । प्रा॒णाये॑ति॒ प्र - अ॒नाय॑ । त्वा॑ । अ॒पा॒नाये॑त्य॒प - अ॒नाय॑ । त्वा॑ । व्या॒नाये॑ति॒ वि - अ॒नाय॑ । त्वा॑ । व्यु॑ष्ट्या इति॑ वि - उ॒ष्ट्यै॑ । त्वा॑ । र॒य्यै॑ । त्वा॑ । रा॒ध॑से । त्वा॑ । घो॒षाय॑ । त्वा॑ । पो॒षाय॑ । त्वा॑ । आ॒रा॒द्धो॒षाये॑त्या॒रात् - घो॒षाय॑ । त्वा॑ । प्र॒च्यु॑त्या इति॑ प्र - च्यु॒त्यै॑ । त्वा॑ ॥ 37

(क॒स्त्वा॑ - ऽष्टा॒त्रिं॑शत्) (A13)

TS 7.5.14.1

अ॒ग्न्यै॑ । गा॒य॒त्राय॑ । त्रि॒वृत् इति॑ त्रि॒-वृ॑त्ते । रा॒थ॑न्त॒राये॑ति॒ रा॒थ॑न्त॒राय॑ । वा॒स॒न्ताय॑ । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒ इत्य॑ष्टा - क॒पा॒लः॑ । इन्द्रा॑य । त्रै॒ष्टु॒भाय॑ । प॒ञ्च॒द॒शाये॑ति॒ प॒ञ्च - द॒शा॒य॑ । बा॒र्ह॒ताय॑ । ग्रै॒ष्माय॑ । ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इत्ये॑का॒द॒श - क॒पा॒लः॑ । वि॒श्वे॑भ्यः । दे॒वेभ्यः॑ । जा॒ग॑तेभ्यः । स॒प्त॒द॒शेभ्य॑ इति॑ सप्त - द॒शेभ्यः॑ । वै॒रू॒पेभ्यः॑ । वा॒रू॒षि॒केभ्यः॑ । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॑ द्वा॒द॒श - क॒पा॒लः॑ । मि॒त्रा॒वरु॑णाभ्या॒मि॒ति॑ मि॒त्रा - वरु॑णाभ्याम् । आ॒नु॒ष्टु॒भाभ्या॑मित्या॒नु॒-स्तु॒भाभ्या॑म् । ए॒क॒वि॒ं॒शाभ्या॑मित्ये॒क॒-वि॒ं॒शाभ्या॑म् । वै॒रा॒जाभ्या॑म् । शा॒र॒दाभ्या॑म् । प॒य॒स्यौ॑ । बृ॒ह॒स्प॒तये॑ । पा॒ङ्काय॑ । त्रि॒ण॒वाये॑ति॒ त्रि॒ - न॒वाय॑ ।

शाक्वराय॑ । हैम॑न्तिकाय॑ । च॒रुः । स॒वि॒त्रे । आ॒ति॒च्छ॒न्द॒सायेत्या॑ति - छ॒न्द॒साय॑ । त्र॒य॒स्त्रि॒ंशा॒-
येति॑ त्रयः - त्रि॒ंशा॒य॑ । रै॒व॒ताय॑ । शै॒शिरा॑य॑ । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॑ द्वा॒द॒श॒ - क॒पा॒लः । अ॒दि॒त्यै
। वि॒ष्णु॑प॒त्न्या॒ इति॑ वि॒ष्णु॑ - प॒त्न्यै । च॒रुः । अ॒ग्नये॑ । वै॒श्वान॑राय॑ । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॑ द्वा॒-
द॒श॒ - क॒पा॒लः । अनु॑म॒त्या॒ इत्यनु॑ - म॒त्यै । च॒रुः । का॒यः । ए॒क॒क॒पा॒ल॒ इत्ये॒क॒ - क॒पा॒लः ॥ 38

(अ॒ग्नये॑ऽदि॒त्या॒ अनु॑म॒त्यै - स॒प्तच॑त्वारि॒ंशत्) (A14)

TS 7.5.15.1

यः । वै । अ॒ग्नौ । अ॒ग्निः । प्र॒ह्रिय॑तु इति॑ प्र - ह्रि॒यते॑ । यः । च॒ । सोमः॑ । राजा॑ । तयोः॑
। ए॒षः । आ॒ति॒थ्यम् । यत् । अ॒ग्नी॒षो॒मी॒य॒ इत्य॑ग्नी - सो॒मी॒यः । अथ॑ । ए॒षः । रु॒द्रः । यः
। ची॒यते॑ । यत् । सञ्चि॑त॒ इति॑ सं - चि॒ते । अ॒ग्नौ । ए॒तानि॑ । ह॒वी॒र्षि॑ । न । नि॒र्वपे॑दिति॑
निः - वपे॑त् । ए॒षः । ए॒व । रु॒द्रः । अ॒शान्तः॑ । उ॒पो॒त्था॒येत्यु॑प - उ॒त्था॒य॑ । प्र॒जामि॑ति॒ प्र -
जा॒म् । प॒शून् । यज॑मानस्य । अ॒भी॒ति॑ । म॒न्ये॒त॒ । यत् । सञ्चि॑त॒ इति॑ सं-चि॒ते । अ॒ग्नौ ।
ए॒तानि॑ । ह॒वी॒र्षि॑ । नि॒र्वप॑तीति॒ निः - वप॑ति । भा॒ग॒धे॒येने॑ति॒ भाग॑ - धे॒येन॑ । ए॒व । ए॒नम् ।
श॒म॒य॒ति॒ । न । अ॒स्य॒ । रु॒द्रः । अ॒शान्तः॑ । 39

TS 7.5.15.2

उ॒पो॒त्था॒येत्यु॑प - उ॒त्था॒य॑ । प्र॒जामि॑ति॒ प्र-जा॒म् । प॒शून् । अ॒भी॒ति॑ । म॒न्य॒ते॒ । द॒श॑ । ह॒वी॒र्षि॑
। भु॒व॒न्ति॒ । न॒व॑ । वै । पु॒रु॒षे । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । नाभिः॑ । दु॒श्मी॑ । प्रा॒णानि॑ति॒ प्र
- अ॒नान् । ए॒व । यज॑माने । दु॒धा॒ति॒ । अथो॑ इति॑ । द॒शाक्ष॑रेति॒ द॒श॑ - अ॒क्षरा॑ । वि॒राडि॑ति॒
वि - राट् । अ॒न्नम् । वि॒राडि॑ति॒ वि - राट् । वि॒राजी॑ति॒ वि - राजि॑ । ए॒व । अ॒न्नाद्य॑ इत्य॑न्न -
अ॒द्यै । प्र॒ती॒ति॑ । तिष्ठ॑ति॒ । ऋ॒तुभि॑रित्यृ॒तु - भिः । वै । ए॒षः । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः ।
स्तो॒मैः॑ । पृ॒ष्ठैः । चे॒त॒व्यः । इति॑ । आ॒हुः । यत् । ए॒तानि॑ । ह॒वी॒र्षि॑ । नि॒र्वप॑तीति॒ निः -
वप॑ति । ऋ॒तुभि॑रित्यृ॒तु - भिः । ए॒व । ए॒नम् । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः । स्तो॒मैः॑ । पृ॒ष्ठैः

। चिनुते । दिशः । सुषुवाणेन । 40

TS 7.5.15.3

अभिजित्या इत्यभि - जित्याः । इति । आहुः । यत् । एतानि । हवींषि । निर्वपतीति निः -
वपति । दिशाम् । अभिजित्या इत्यभि - जित्यै । एतयाँ । वै । इन्द्रम् । देवाः । अयाजयन्
। तस्मात् । इन्द्रसुव इतीन्द्र - सुवः । एतयाँ । मनुम् । मनुष्याः । तस्मात् । मनुसुव इति
मनु - सुवः । यथाँ । इन्द्रः । देवानाम् । यथाँ । मनुः । मनुष्याणाम् । एवम् । भवति ।
यः । एवम् । विद्वान् । एतयाँ । इष्ट्याँ । यजते । दिग्वतीरिति दिक्-वतीः । पुरोऽनुवाक्या
इति पुरः-अनुवाक्याः । भवन्ति । सर्वासाम् । दिशाम् । अभिजित्या इत्यभि - जित्यै ॥ 41

(अशान्तः - सुषुवाणेनै - कंचत्वारिंशच्च) (A15)

TS 7.5.16.1

यः । प्राणत इति प्र - अनतः । निमिषत इति नि - मिषतः । महित्वेति महि - त्वा । एकः
। इत् । राजाँ । जगतः । बभूव ॥ यः । ईशेँ । अस्य । द्विपद इति द्वि - पदः । चतुष्पद
इति चतुः - पदः । कस्मैँ । देवायँ । हविषाँ । विधेम ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम-गृहीतः
। असि । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । त्वा । जुष्टम् । गृह्णामि । तस्यँ । ते । द्यौः ।
महिमा । नक्षत्राणि । रूपम् । आदित्यः । ते । तेजः । तस्मैँ । त्वा । महिम्ने । प्रजापतय
इति प्रजा - पतये । स्वाहाँ ॥ 42

(यः प्राणतो द्यौरादित्यौ - ऽष्टात्रिंशत्) (A16)

TS 7.5.17.1

यः । आत्मदा इत्यात्म - दाः । बलदा इति बल - दाः । यस्यँ । विश्वेँ । उपासन्त इत्युप

- आस॑न्ते । प्र॒शिष॑मिति॑ प्र-शिष॑म् । यस्य॑ । दे॒वाः ॥ यस्य॑ । छा॒या । अ॒मृत॑म् । यस्य॑ ।
मृ॒त्युः । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम ॥ उ॒प॒या॒म॒गृही॑त॒ इत्यु॑प॒या॒म - गृही॑तः । अ॒सि ।
प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा - प॒तये॑ । त्वा । जुष्ट॑म् । गृ॒ह्णामि॑ । तस्य॑ । ते । पृ॒थि॒वी । म॒हि॒मा ।
ओष॑धयः । वन॑स्पतयः । रू॒पम् । अ॒ग्निः । ते । तेजः॑ । तस्मै॑ । त्वा । म॒हि॒म्ने । प्र॒जाप॑तय॒
इति॑ प्र॒जा - प॒तये॑ । स्वाहा॑ ॥ 43

(य आ॑त्म॒दाः पृ॑थि॒व्या॒ग्नि-रेका॑न्नच॒त्वारि॑ंशत्) (A17)

TS 7.5.18.1

एति॑ । ब्र॒ह्मन् । ब्रा॒ह्म॒णः । ब्र॒ह्म॒व॒र्चसी॑ति॑ ब्र॒ह्म-व॒र्चसी॑ । जा॒य॒ताम् । एति॑ । अ॒स्मिन् । रा॒ष्ट्रे
। रा॒ज॒न्यः । इ॒ष॒व्यः । शूरः॑ । म॒हा॒र॒थ इति॑ महा - र॒थः । जा॒य॒ताम् । दोग्ध्री॑ । धे॒नुः ।
वोढा॑ । अ॒न॒ङ्गान् । आ॒शुः । स॒प्तिः । पु॒र॒न्धिः । योषा॑ । जि॒ष्णूः । र॒थे॒ष्ठा इति॑ र॒थे - स्थाः
। सु॒मेयः॑ । यु॒वा । एति॑ । अ॒स्य । यज॑मानस्य । वी॒रः । जा॒य॒ताम् । नि॒का॒मे॒निका॑म् इति॑
नि॒का॒मे - नि॒का॒मे । नः । प॒र्जन्यः॑ । व॒रू॒ष॒तु । फ॒लिन्यः॑ । नः । ओष॑धयः । प॒च्य॒न्ताम् ।
यो॒ग॒क्षेम॑ इति॑ यो॒ग - क्षे॒मः । नः । क॒ल्प॒ताम् ॥ 44

(आ ब्र॒ह्म - न्नेक॑च॒त्वारि॑ंशत्) (A18)

TS 7.5.19.1

एति॑ । अ॒क्रान् । वा॒जी । पृ॒थि॒वीम् । अ॒ग्निम् । युज॑म् । अ॒कृ॒त । वा॒जी । अ॒र्वा । एति॑
। अ॒क्रान् । वा॒जी । अ॒न्तरि॑क्षम् । वा॒युम् । युज॑म् । अ॒कृ॒त । वा॒जी । अ॒र्वा । द्याम् ।
वा॒जी । एति॑ । अ॒क्र॒स्त । सूर्य॑म् । युज॑म् । अ॒कृ॒त । वा॒जी । अ॒र्वा । अ॒ग्निः । ते ।
वा॒जि॒न् । यु॒ङ् । अ॒न्विति॑ । त्वा । एति॑ । र॒भे । स्व॒स्ति । मा । स॒मिति॑ । पा॒र॒य॒ ।
वा॒युः । ते । वा॒जि॒न् । यु॒ङ् । अ॒न्विति॑ । त्वा । एति॑ । र॒भे । स्व॒स्ति । मा । स॒मिति॑ । 45

TS 7.5.19.2

पा॒रय॒ । आ॒दि॒त्यः । ते॒ । वा॒जि॒न् । यु॒ङ् । अ॒न्वि॒ति॒ । त्वा॒ । ए॒ति॒ । र॒मे॒ । स्व॒स्ति॒ । मा॒
 । स॒मि॒ति॒ । पा॒रय॒ । प्रा॒ण॒धृ॒गि॒ति॒ प्रा॒ण - धृक् । अ॒सि॒ । प्रा॒ण॒मि॒ति॒ प्र - अ॒नम् । मे॒ । दृ॒ह् ।
 व्या॒न॒धृ॒गि॒ति॒ व्या॒न - धृक् । अ॒सि॒ । व्या॒न॒मि॒ति॒ वि - अ॒नम् । मे॒ । दृ॒ह् । अ॒पा॒न॒धृ॒गि॒त्य॒पा॒न
 - धृक् । अ॒सि॒ । अ॒पा॒न॒मि॒त्य॒प - अ॒नम् । मे॒ । दृ॒ह् । चक्षुः॑ । अ॒सि॒ । चक्षुः॑ । म॒यि॑ । धे॒-
 हि॒ । श्रो॒त्र॑म् । अ॒सि॒ । श्रो॒त्र॑म् । म॒यि॑ । धे॒हि॒ । आ॒युः॑ । अ॒सि॒ । आ॒युः॑ । म॒यि॑ । धे॒हि॒ ॥ 46

(वा॒यु॒स्ते वा॒जि॒न् यु॒ङ्नु त्वा॒ ऽऽ र॒मे स्व॒स्ति मा॒ सं - त्रि॒च॒त्वा॒रि॒श॒च्च) (A19)

TS 7.5.20.1

ज॒ज्ञि॑ । बी॒ज॑म् । व॒र्ष्ठा॑ । पु॒र्जन्यः॑ । प॒क्ता॑ । सु॒स्य॑म् । सु॒पि॒प्प॒ला इति॑ सु - पि॒प्प॒लाः ।
 ओष॑धयः । स्व॒धि॒च॒र॒णे॒ति॑ सु - अ॒धि॒च॒र॒णा । इ॒यम् । सू॒प॒स॒द॒न इति॑ सु - उ॒प॒स॒द॒नः ।
 अ॒ग्निः । स्व॒द्व्य॒क्ष॒मि॒ति॑ सु - अ॒द्व्य॒क्ष॒म् । अ॒न्त॒रि॒क्ष॒म् । सु॒पा॒व इति॑ सु-पा॒वः । प॒र्व॒मा॒नः
 । सू॒प॒स्था॒ने॒ति॑ सु - उ॒प॒स्था॒ना । द्यौः । शि॒वम् । अ॒सौ । त॒प॒न् । य॒था॒पूर्व॑मि॒ति॑ य॒था -
 पूर्॒वम् । अ॒हो॒रा॒त्रे इत्य॑हः - रा॒त्रे । प॒ञ्च॒द॒शि॒न॒ इति॑ प॒ञ्च - द॒शि॒नः । अ॒र्ध॒मा॒सा इत्य॑र्ध - मा॒-
 साः । त्रि॒श॒िनः॑ । मा॒साः॑ । कृ॒ताः । ऋ॒त॒वः । शा॒न्तः । स॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रः ॥ 47

(ज॒ज्ञि बी॒ज - मे॒क॒त्रि॒श॒त्) (A20)

TS 7.5.21.1

आ॒ग्ने॒यः । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल इत्य॑ष्टा - क॒पा॒लः । सौ॒म्यः । च॒रुः । सा॒वि॒त्रः । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल इत्य॑ष्टा
 - क॒पा॒लः । पौ॒ष्णः । च॒रुः । रौ॒द्रः । च॒रुः । अ॒ग्नये॑ । वै॒श्वान॒राय॑ । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल इति॑
 द्वा॒द॒श - क॒पा॒लः । मृ॒गा॒ख॒र इति॑ मृ॒ग - आ॒ख॒रे । य॒दि॑ । न । आ॒ग॒च्छे॒दित्या॑-गच्छेत् ।

अ॒ग्नये॑ । अ॒हो॒मुच॑ इत्य॒हः-मुचै॑ । अ॒ष्टाक॑पाल॒ इत्य॒ष्टा-क॑पालः । सौ॒र्यम् । प॒यः । वा॒यव्यः ।
। आ॒ज्य॒भाग॒ इत्या॒ज्य - भा॒गः ॥ 48

(आ॒ग्रेय - श्रु॒तुर्वि॒ंशतिः) (A21)

TS 7.5.22.1

अ॒ग्नये॑ । अ॒हो॒मुच॑ इत्य॒हः-मुचै॑ । अ॒ष्टाक॑पाल॒ इत्य॒ष्टा-क॑पालः । इन्द्रा॑य । अ॒हो॒मुच॑ इत्य॒हः
- मुचै॑ । एका॑दशकपाल॒ इत्येका॑दश - क॒पालः । मि॒त्रावरु॑णाभ्या॒मिति॑ मि॒त्रा - वरु॑णाभ्याम् ।
आ॒गोमु॒ग्भ्यामि॒त्यागो॑मुक् - भ्याम् । प॒यस्या॑ । वा॒योसा॒वित्र॑ इति॑ वा॒यो - सा॒वित्रः । आ॒गोमु॒ग्भ्यामि॒त्यागो॑मुक् - भ्याम् ।
च॒रुः । अ॒श्विभ्या॑मि॒त्यश्वि॑ - भ्याम् । अ॒गोमु॒ग्भ्यामि॒त्यागो॑मुक् - भ्याम् ।
। धा॒नाः । म॒रुद्भ्य॑ इति॑ म॒रुत् - भ्यः । ए॒नोमु॒ग्भ्य इत्ये॒नोमु॒क्-भ्यः । स॒प्तक॑पाल॒ इति॑ स॒प्त -
क॒पालः । वि॒श्वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यः॑ । ए॒नोमु॒ग्भ्य इत्ये॒नोमु॒क् - भ्यः । द्वा॒दश॑कपाल॒ इति॑ द्वा॒दश -
क॒पालः । अनु॑म॒त्या इत्यनु॑ - म॒त्यै । च॒रुः । अ॒ग्नये॑ । वै॒श्वान॑राय । द्वा॒दश॑कपाल॒ इति॑ द्वा॒दश
- क॒पालः । द्यावा॑पृथि॒वीभ्या॑मिति॑ द्यावा॑ - पृथि॒वीभ्या॑म् । अ॒हो॒मुग्भ्यामि॒त्यहो॑मुक् - भ्याम् ।
द्वि॒क॒पाल॒ इति॑ द्वि - क॒पालः ॥ 49

(अ॒ग्नयेऽ॒हो॒मुचै॑ - त्रि॒ंशत्) (A22)

TS 7.5.23.1

अ॒ग्नये॑ । समि॒ति । अ॒न॒म॒त् । पृथि॒व्यै । समि॒ति । अ॒न॒म॒त् । यथा॑ । अ॒ग्निः । पृथि॒व्या ।
स॒मन॑म॒दिति॑ सं - अ॒न॒म॒त् । ए॒वम् । म॒ह्यम् । भ॒द्राः । संन॑तय॒ इति॑ सं - न॒तयः॑ । समि॒ति ।
न॒म॒न्तु । वा॒यवे॑ । समि॒ति । अ॒न॒म॒त् । अ॒न्तरि॑क्षाय । समि॒ति । अ॒न॒म॒त् । यथा॑ । वा॒युः ।
अ॒न्तरि॑क्षेण । सू॒र्याय॑ । समि॒ति । अ॒न॒म॒त् । दि॒वे । समि॒ति । अ॒न॒म॒त् । यथा॑ । सू॒र्यः । दि॒वा
। च॒न्द्रम॑से । समि॒ति । अ॒न॒म॒त् । नक्ष॑त्रेभ्यः । समि॒ति । अ॒न॒म॒त् । यथा॑ । च॒न्द्रमा॑ । नक्ष॑-

त्रैः । वरुणाय । समितिं । अनुमत् । अद्भ्य इत्यन्त - भ्यः । समितिं । अनुमत् । यथा । 50

TS 7.5.23.2

वरुणः । अद्भिरित्यन्त - भिः । साम्नै । समितिं । अनुमत् । ऋचे । समितिं । अनुमत् । यथा । साम । ऋचा । ब्रह्मणे । समितिं । अनुमत् । क्षत्राय । समितिं । अनुमत् । यथा । ब्रह्म । क्षत्रेण । राज्ञे । समितिं । अनुमत् । विशे । समितिं । अनुमत् । यथा । राजा । विशा । रथाय । समितिं । अनुमत् । अश्वेभ्यः । समितिं । अनुमत् । यथा । रथः । अश्वैः । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । समितिं । अनुमत् । भूतेभ्यः । समितिं । अनुमत् । यथा । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । भूतैः । समनमदिति सं-अनमत् । एवम् । मह्यम् ( ) । भद्राः । संनतय इति सं - नतयः । समितिं । नमन्तु ॥ 51

(अद्भ्यः समनमद्यथा-मह्यं-चत्वारि च) (A23)

TS 7.5.24.1

ये । त । पन्थानः । सवितुः । पूर्व्यासः । अरेणवः । वितता इति वि - तताः । अन्तरिक्षे ॥ तेभिः । नः । अद्य । पृथिभिरिति पृथि - भिः । सुगेभिरिति सु - गेभिः । रक्ष । च । नः । अधीतिं । च । देव । ब्रूहि ॥ नमः । अग्नये । पृथिविक्षित इति पृथिवि-क्षिते । लोकस्पृत इति लोक - स्पृते । लोकम् । अस्मै । यजमानाय । देहि । नमः । वायवे । अन्तरिक्षक्षित इत्यन्तरिक्ष - क्षिते । लोकस्पृत इति लोक - स्पृते । लोकम् । अस्मै । यजमानाय । देहि । नमः । सूर्याय । दिविक्षित इति दिवि - क्षिते । लोकस्पृत इति लोक - स्पृते । लोकम् । अस्मै । यजमानाय । देहि ॥ 52

(ये ते - चतुश्चत्वारिंशत्) (A24)

TS 7.5.25.1

यः । वै । अश्वस्य । मेद्व्यस्य । शिरः । वेद । शीरूषण्वानिति शीरूषण्वान् । मेद्व्यः । भवति । उषाः । वै । अश्वस्य । मेद्व्यस्य । शिरः । सूर्यः । चक्षुः । वातः । प्राण इति प्र - अनः । चन्द्रमाः । श्रोत्रम् । दिशः । पादाः । अवान्तरदिशा इत्यवान्तर - दिशाः । परशवः । अहोरात्रे इत्यहः - रात्रे । निमेष इति नि - मेषः । अर्द्धमासा इत्यर्द्ध - मासाः । पर्वाणि । मासाः । सुधानानीति सं - धानानि । ऋतवः । अङ्गानि । सवत्सर इति सं - वत्सरः । आत्मा । रश्मयः । केशाः । नक्षत्राणि । रूपम् । तारकाः । अस्थानि । नभः । मासानि । ओषधयः । लोमानि । वनस्पतयः । वालाः । अग्निः । मुखम् । वैश्वानरः । व्यात्तमिति वि - आत्तम् । 53

TS 7.5.25.2

समुद्रः । उदरम् । अन्तरिक्षम् । पायुः । द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । आण्डौ । ग्रावा । शेषः । सोमः । रेतः । यत् । जञ्जम्यते । तत् । वीति । द्योतते । यत् । विधूनुत इति वि-धूनुते । तत् । स्तनयति । यत् । मेहति । तत् । वरूषति । वाक् । एव । अस्य । वाक् । अहः । वै । अश्वस्य । जायमानस्य । महिमा । पुरस्तात् । जायते । रात्रिः । एनम् । महिमा । पश्चात् । अन्विति । जायते । एतौ । वै । महिमानौ । अश्वम् । अभितः । समिति । बभूवतुः । हयः । देवान् । अवहत् ( ) । अर्वा । असुरान् । वाजी । गन्धर्वान् । अश्वः । मनुष्यान् । समुद्रः । वै । अश्वस्य । योनिः । समुद्रः । बन्धुः ॥ 54

(व्यात्त - मवहद् - द्वादश च) (A25)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(देवासुराः-परा-भूमि-भूमि-रुपप्रयन्तः-सं पश्या-म्ययज्ञः-सं पश्या-म्यग्निहोत्र-मम् नाम-वैश्वानर-एकादश)
।

korvai with starting padams of 1, 11, 21 Series Of Panchaatis :-

(देवा॒सुराः-क्रु॒द्धः-सं प॑श्यामि-सं प॑श्यामि-नक्तु॒-मुप॑गन्तु॒-नैक॑पञ्चा॒शत्)

first and last padam of Fifth Prasnam :-

(देवा॒सुराः-पा॑रयि॒ष्णुं)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः

॥ -----